

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XIX. Facilia aliquot suggeruntur media, & modi, quibus adiutus homo bonam vtilemq[ue] orationem insituet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

*Quisq; ora-
tionem ad id
referat quo
maxime in-
duget.*

semper, per Dei gratiam, in nostra manu-
situm est; semper quippe in id oculos a-
nimumque intendere possumus, quod
ante omnia & maxime nobis necessarium
est. Hic ergo in humilitatem, ille in
patientiam, alius in obedientiam, alius
denique in mortificationem ac resigna-
tionem sui, oculos coniciet; & eorum
quisque ab oratione valde humilis, val-
de resignatus & indifferens, ac mortifi-
candi cupidissimus surgere contendat;
atque adeo id imprimis semper ex
oratione colligere studeat, ut illo die be-
ne & cum ædificatione proximi viuat,
pro suo statu quisque & vocatione. Quod
si feceris, bonam vtilemque sane ora-
tionem habueris, & meliorem haud du-
bie, quam si multis in eadem lachry-
mis & consolationibus sensibilibus per-
fusus fuisses.

*Talis oratio
erit fructuo-
sissima.*

Hoc si quis faciat, nullam dolendi
contristandique causam habet, eo quod
multos discursus & considerationes non
habeat, aut aliis piis sensibus & deuotio-
nibus non reficiatur: neque enim in eo
orationis vis & perfectio consistit, sed in
illo, de quo ante sumus locuti. Iplas
quoque distractiones, & omnes, quæ
inuitos nos importune inter orandum
inquietare solent, cogitationes, parui
faciat oportet (de quo tamen ordinarie
conqueri solemus.) Vbi ergo eas aduer-
tis, & ad teipsum reflectis, in id statim
oculos & manum conice, quod tibi ne-
cessarium esse comperies, nec non in fru-
ctum quem te oportet ex oratione colli-
gere: atque hoc pacto refarcies & com-
pensabis tempus, quod per alienarum re-
rum cogitationem inutiliter tibi effluxit;
deque dæmone, qui per impertinentes
illas suggestiones & cogitationes oran-
tem te ira distrahere conatus est, aliqua-
lem vindictam sumes.

*Distractionū
salutaria quo
pacto refarc-
iendo.*

Est hoc perutile sane orationem bene
facere volenti monitum. Quemadmo-
dum is, qui cum aliis itinere se dedit, si
quando in via aliquantisper dormiuit, &
focij cum multum antegressi sunt, iam

expergefactus, ira festinat, ut eos attin-
gat, & vno horæ quadrante tantum iti-
neris conficit, quantum fortasse hora
tota fecisset, si non dormisset. Simili
modo tu, quando post distractionem
diuturnam ad teipsum redis, vltimo
horæ quadrante ita sedulo & nauiter
negotium tuum agere debes, ut vel eo
facias quod hora integra fecisses, si at-
tentior fuisses. Teipsum ergo tunc, ref-
que tuas examina, & dicito, Quidnam
erat quod ex oratione colligere volebam?
quem ex ea fructum decreueram capere?
An humilitatem, indifferentiam, resi-
gnationem, an denique quandam cum
Deo conformationem? Hunc sane ni-
hilominus ex ea colligam, etsi frenden-
te & inuito diabolo? Cum vero toto o-
rationis tempore nec quidquam boni e-
gisse, nec eum quem prætendebas, ex
ea fructum cepisse tibi videberis, in ipso
saltem eius examine (de quo postea lo-
quemur) id facias oportet, & sic quic-
quid in oratione peccatum est refarcies,
ac supplebis, & semper aliquem ex ea
fructum colliges.

CAPVT XIX.

*Facilia aliquot suggeruntur media
& modi, quibus adiutus homo bo-
nam vtilemque orationem
instituet.*

SUNT & alij modi iique admodum faci-
les, qui magno nobis ad orationem
bene instituendam vsui erunt; & quibus
simul etiam liquido patebit, quomodo
semper in nostra potestate sit, bonam
fructuosamque orationem facere, nec
non orationem mentalem omnibus
conuenire, atque adeo nullum omni-
no esse, qui eam non queat institue-
re.

1. Quantum ad primum, mire pro-
fecto huc facit, quod vitæ spiritualis ma-
gistris quoad hoc commentent. Suggestio-
runt

runt igitur ut omnem ab oratione fictionem fucum atque artificium affectatum excludamus; sed ita nos in ea geramus, uti se vulgo homines in temporalibus suis negotiis gerunt. Hinamque primo serio apud se meditantur quid agant, quem ea successum habeant; & quam ea adhuc melius peragendi sit ratio. Simili modo simpliciter & sine vilo artificio seruis Dei se, quoad orationem, examinet oportet, à se petendo; Quomodo profectus ac salutis meae negotia se habent? Hoc vnam namque nostrum negotium est, neque aliam ob rem vitam hanc viuimus, quam ut in hoc serio incumbamus. Religiosus itaque rationes à se exposcens, mature serioque apud se cogitet ac percunctetur, Quomodo isthoc mihi negotium succedit? Quenam hinc decem, viginti, triginta, vel etiam quadraginta annis, quibus in Religione vixi, fructum feci? Quid sum lucratus? Quomodo in virtutibus, humilitate ac mortificatione profeci? Videre volo quam reddere Deo rationem potero commoditatum, oportunitatum, & mediocum, quae in Religione ad peculium & talentum, quod ab ipso accepi, ad augendum amplificandumque adeo comoda habui. Et, si haecenus tempus meum non recte impendi, nec aliquem ex eo vtilitatem capere potui, melius posthac id volo impendere, atque operam seriam dare, ne eo quo haecenus, vita mea reliqua modo elabatur.

Adeundem quoque modum quisque in suo statu simpliciter & sincere ac sine arte vulla, singillatim apud semetipsum poterit exquirere, quomodo in officio suo se gerat, quomodo id in posterum conuenienter, & secundum Dei beneplacitum acturus sit, negotia sua Christiane facturus, familiam ac domum ita gubernaturus, ut domestici ac subditi omnes Deo Optimo Maximo seruiant; quomodo denique aequa-

Rodriquez exercit. pars 1.

nimiter occasiones, modestias, & grauiamina, quae status & officium secum trahit, excepturus. In quo sane sat magnam cogitandi, plorandi & corrigendi sui materiam inueniet. Atque hic optimus & vtilissimus quidam orandi erit modus.

2. Narrat de quodam Dei famulo Ioannes Gerson, sapius eum de se sic referre solitum: Quadraginta & amplius iam sunt anni, quibus omni quopotui studio & contentione orationis attem mihi comparare procuravi, nullum vero ad bene orandum inuenire medium potui efficacius, breuius, & compendiosius, quam me pueri, vel pauperes mendici, caeci, nudi, & ab omnibus destituti instar coram Deo sistere. Hoc Orationis genus Propheta regio perfamilia fuisse constat, modo quippe se vocat infirmum, modo orphanum, alias caecum, nonnunquam inopem, denique & mendicum. Quorum nominum pleni eius sunt Psalmi. Quin & experientia scimus, multos, qui hunc orandi modum frequentarunt, sibi que familiarem fecerunt sublimem quoddam orationis genus esse affectuosos. Hoc ipsum & tu usurpa, & dare tibi hac via Dominus dignabitur id quod habere desideras. Oratio pauperis, optima est oratio. Vide namque, ait Gerson, quanta pauper patientia & humilitate ante diuitis ianuam paruam aliquam stipem expectet, quam serio & festine eo se conferat vbi eleemosynam scit erogari. Sicut ergo pauper nudus & derelictus, magna humilitate & reuerentia ante diuitis fores eleemosynam petit, & aliquod necessitatis ab eo suae remedium expectat: simili modo & nos in oratione Deo sistere debemus, nostram indigentiam, necessitatem, ac miseriam illi apertendo, & à liberali & munifica manu eius remedium & opem expectando. Sicut oculi ancilla in manibus Dominae psalm. 22. 2 sua, expectando quod ipsa datura est: ita oculi nostri ad Dominum Deum no-

B b strum

Guliel. Taris laudas Gersonem quoad hoc exercitium.

Humilitas orationem reddit frugiferam.

De monte co. templat.

Pauperes in oratione imitandi.

Seruo quisque de simplici- ter se de vita sua ratione inspecta examinet.

Formula se- rio exami- nandi.

Officiu suu- in statu se- riuo serio- itate.

strum, donec misereatur nostri.

3. Abbas Paphnutius in abditissima
 Tratum spi- 3. Abbas Paphnutius in abditissima
 m. Villegas in agens solitudine, cum multa de Thai-
 Extrauagant. de meretrice, quae animarum multa-
 rum erat laqueus & pestis, quin imo
 nonnullorum iurgiorum & caedum cau-
 sa, inaudisset, ipsam Deo lucrari &
 ad meliorem frugem conuertere sara-
 gens, habitu saeculari assumpto, &
 pecunia instructus, urbem in qua ipsa
 commorabatur, adiit, ipsamque Deo,
 occasione ex aliquibus eius verbis sum-
 pta, conuertit; cum enim ipse locum
 ad peccandum secretiorem peteret, ait
 ipsa, Certus esse potes hoc loco à nul-
 lo mortalium te videndum, sed ocu-
 los Dei, quantumlibet secreto loco te
 abdas, effugere minime poteris, quin
 ab iis videaris. Ipsa narrationis series
 longa est, sed relictis aliis circumstan-
 tiis, veniamus ad id quod proposi-
 to nostro deseruit. Postquam ergo
 Thaida conuertisset, eam in eremum
 conduxit, & cellulae cuidam angustae
 includit, ipsiusque ostium plumbeo si-
 gillo obfirmavit, vnica duntaxat reli-
 cta fenestella, per quam quotidie ali-
 quid ei panis & aquae paucillum dare-
 tur. Cum ergo ab ea Paphnutius iam
 recederet, petiit ipsa, ex quo orandi
 genere Deum iratum potissimum pla-
 carer? Respondit sanctus Abbas, Ore
 tuo immundo ipsum Dei nomen no-
 minare non mereris, sed haec tua erit
 oratio: Positis in terram genibus, &
 facie ad Orientem conuersa, identidem
 dices, *Qui plasmasti me, misere-
 re mei.* Triennio itaque continenter
 hunc orandi modum seruauit, ipsum
 Dei nomen ore suo proferre non ausa,
 sed assidue sibi sua peccata &
 multitudinem plurima, & grauitate hor-
 rendam ob oculos ponens, & iis quae
 Paphnutius edocuerat verbis, miseri-
 cordiam eorum & veniam à Deo ef-
 flagitans. Tantopere porro haec Deo
 oratio placuit, vt, cum hoc exacto tri-
 ennio Abbatem Antonium Paphnu-

Dei nomen
 peccatrix no-
 minare non
 audet.

Oratio Thai-
 dae.

Qui plasma-
 sti me misere-
 re mei.

tius rogaret, suae Thaidi Deus pec-
 cata remisisset; suos Antonius Mona-
 chos euocatos nocte sequenti iulle-
 rit separatim apud se quemque in ora-
 tione vigilare, vt horum alicui Deus
 reuelaret causam, ob quam Paphnu-
 tius eo venisset. Omnibus ergo oratio-
 ni incumbentibus, Paulus, qui inter
 discipulos Magni Antonij facile primus
 erat & praecipuus, quendam in celo
 lectum, pretiosis cortinis & stragulis
 adornatum vidit, eumque à quatuor vir-
 ginibus custodiri. Ergo tam pretiosum
 cubile conspiciens, cogitans intra se
 dicebat: Nulli alij merces & donum
 hoc reseruatur, quam Patri meo spiri-
 tuali Antonio. Haec animo volenti,
 allapsa subito vox de caelo, quae dice-
 ret, Thalamus hic non Patri tuo An-
 tonio, sed Thaidi peccatrici destina-
 tus est. Et ecce quindecim post die-
 bus eam ad gloriam illam ac caelestem
 thalamum Deus est euocare dignatus.
 Haec ergo orandi formula tibi suffi-
 ciat, ac cogita, aliam qui vsurpes te
 indignum esse, nec promereri; & ma-
 gis fortasse Deo per hanc orationem,
 quam per aliam quamlibet, quam tibi
 fingis, placebis.

4. Extat tractatus spiritualis manu-
 scriptus, quem de frequenti commu-
 nione Monachus quidam Carthusianus
 conscripsit, in quo res quaedam sin-
 gularis de B. P. N. Ignatio, eiusque
 locis refertur, quam se auctor à viro
 fide digno asserit accepisse. Est autem
 haec. Cum illi pro more pedibus, & sar-
 ciulis suis onusti iter Barcinonam ver-
 sus haberent; vir quidam pius eos in-
 tuitus, compassione motus est, sed ad
 sarcinunculas eorum gestandas vitro ob-
 tulit, & instantissime eas sibi petiit im-
 poni; quod enim valido esset corpore,
 iis se ferendis parem aiebat. Etsi vero illi
 initio eas dare recusarent, tandem ta-
 men importunioribus eius precibus vi-
 cti dederunt, iter suum proseguendo.
 Postquam iam ad diuersorium ventum
 esset

esset, sibi quisque Patrum angulum queritabat, in quo se recolligeret, Deoque se commendaret. Quod baiulus ille conspicatus, etiam angellum quaesivit, in quo se, ad illorum imitationem, ad orationem genu flexo componeret. Iter ergo suum postea dum prosequuntur, percunctati illi sunt Patres, ecquid in angulo illo suo faceret quibus ille: Non ego aliud, quam dicere, *Domine hi tui sunt serui, et ego ipsorum iumentum: quod ipsi faciunt, etiam ipsi facere volo:* & hoc ipsum Deo ibi offero. Addit vero auctor ita virum illum per hanc orationem profecisse, ut postea admodum spiritualis factus, sublimis quoddam & eminentis orationis genus sit assecutus. Quis vero nostrum hunc orandi modum, si modo velit, habere non queat?

5. Cognoui ego senem quendam in Societate nostra Patrem, & quidem insignem concionatorem, qui aliam multo tempore orationem non faciebat, quam magna cum humilitate & simplicitate Deo dicere, *Domine ego sum bestia, et orationem facere nescio, tu me quaesita doceas.* Atque hoc ipse modo mirifice in spiritu profecit, & ad eminentem quendam orationis gradum peruenit, ut vere in eo locum habuerit illud Psalmographi, *Ut iumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.* Tu itaque te humilia, teque ut iumentum apud Deum esse crede; & Deus tecum erit. Multum namque apud Deum potest ipsa sui humiliatio, ut per hanc quis apud diuinam eius Maiestatem egregie rem suam agere, magnasque gratias queat impetrare.

Quocirca sancti Patres maximi momenti rem hic norant, scilicet, sicut humilitas optima est doni orationis obtinendi ratio, ita & orationem optimam humilitatis tum impetrandae, tum conseruandae & augendae rationem & medium esse debere. Proinde eum qui bene orare vult, ex oratione semper cum

maiore humilitate & confusione sui surgere debere aiunt. Vnde sequitur eum, qui nescio cum qua sui satisfactione, & vana in se complacentia, atque occulta sui ipsius aestimatione & opinione ab oratione surgit, credendo videlicet iam multum se profecisse, & spirituales paulatim fieri, orationem illam ut suspectam habere debere. Si ergo dicas, magnas multasque te habere considerationes non posse, nec ad sublimes contemplationes ascendere; humilia te, & hoc vnum saltem ex oratione elicere stude: nam ut ab hoc te excuses, nulla prorsus subest ratio. Atque ea demum optima erit oratio.

6. Quando quis in oratione recolligere mentem nequit, sed variis hinc inde cogitationibus & tentationibus agitatatus ab ea praepeditur, bonum sui ad eam introducendum medium id est, quod R. P. M. Auila, in quadam epistolarum suarum suggerit: Abiice te, inquit, humiliter ad pedes Christi, ac dicito: *Domine in quantum hoc mea culpa est, summo opere sane eius me poenitet, nec non occasionis & causae, quam a parte mea ipsi dedi: at in quantum tua voluntas est, poena & castigatio, quam ob gratia peccata mea, quae alias commisi, & ob praesentes negligentias & imperfectiones commissas merito commerui, quam libentissime eam accepto, summamque mihi voluptati est, hanc a manu tua crucem, ariditatem, distractionem, desolationem, & derelictionem spiritualem accipere.* Quocirca patientia & humilitas haec valde bona erit oratio, Deoque longe acceptior, quam illa forte oratio, quam ipse habere volebas, ut postea pluribus ostendemus.

7. P. N. Franciscus Borgia, si quod die sibi bonam orationem fecisse non videbatur, eo se magis mortificare, maioreque in omnibus operibus suis diligentia & circumspectione ambulare studebat, ut hoc pacto aliquatenus commissum in oratione defectum suppleret, quod non ipse modo

Bb 2 facere

Vana complacentia orationis linea.

Lib. 1. epist.

Humilitas & patientia bonam faciunt orationem.

Tract. 8. c. 26

In vita.

Male orasti, bene labora.

Missa oratio
humanae
vitiis
P. P. Ignatij
et sicurum.

Fructus orationis
humanae.

Humilitas orationis
humanae.

Gal. 7. 23.

Greg. 1. 1. 1. 1. 1.

Male orasti, bene labora.

facere solitus erat, sed ut & omnes sui facerent, suadebat. Hoc scilicet bonum est medium, ad omnes in oratione admissos defectus refarciendos, uti & erit ad bene orationem instituendam.

Nilus de orat. c. 17. & 26. in Biblioth. SS. Patrum tom. 3.

In oratione Deus punit mala & bona retribuit.

Hinc Abbas Nilus de oratione agens, Quemadmodum, inquit, si quando per diem defectum aliquem, nostri obliti, committimus, & delinquimus, statim ob eum à Deo in oratione castigari videmur, quod vultum ipse suum in ea à nobis auertat: ita vice versa si quando in aliquo nos mortificauimus & superauimus, quamprimum ipsum in oratione experimur, ut eius operis nobis mercedem in ea statim, non dilata solutione, soluere velle Deus videatur. *Quidquid durum & asperum, patienter tolerabis, & fructum laboris tempore orationis reperies.*

8. Aliud quoque sanctus ille Abbas ad bene orandum medium, & quidem bonum imprimis, & iis quæ iam iam diximus conforme assignat, dicens: *Si orare desideras, nihil facias eorum, quæ orationi aduersantur, ut tibi appropinquet Deus, & tecum ambulet, magnaque tibi gratias conferat.* In genere vero omnes sibi persuadeant, seruo Dei imprimis curandum, ut cor suum expurget, se mortificet, ab omni sibi crimine caueat, semperque id propositum habeat ac decretum, quiduis potius pati & amittere, quam vel vnum lethale crimen committere. Atque in hoc illi in oratione imprimis intendendum, & identidem insistendum, ac sapius ipsum iteratis actibus repetendum: hoc namque, quamdiu in hac vita mortali agimus, nobis pernecessarium esse, & huic vni fundamento inædificare quemlibet nostrum debere quidquid postea perfectionis vult superstruere. Quod qui fecerit, ne ille perutilem fecerit orationem, nec ullam conquerendi, at potius magnam Deo gratias agendi occasionem habeat, etsi eminentius orandi genus non sit adeptus. Neque enim in eo sanctitas con-

Nihil admittendum quod orationi aduersetur.

sistit, quod præcellens orationis donum quis habeat, sed quod voluntatis diuinæ exactissimus sit obseruator.

Vnde etiam in eo Salomon sublimem illam suam, quam in Ecclesiaste habet, concionem ac parænesin concludit, dum ait, *Deum time, & mandata eius obserua, hoc est enim omnis homo: quasi diceret, In eo omne hominis esse, & vniuersum omnium obligationum quas habet, ad implementum situm est; & hoc si habeat, sanctus & perfectus esse potest.*

9. Rem omnem medio quodam, quod eximiam omnibus consolationi sit, volo concludere: quando scilicet in oratione illam introductionem, attentionem, deuotionem, & intimam illam vnionem, quam desideras, non sentis, operam salutem da, ut ipsum ardentem velis & desideres, ita namque supplebis, quod tibi arbitraberis deesse. Neque enim minus bona hæc voluntas ac desiderium Deo satisfacit, quam sublimis quædam & excelsa oratio: nec minus voluntate hac sanctoque desiderio lætatur, quam si tota anima amore liquefacta plene sibi iungeretur.

Hoc item medium Deus ipse B. Virgini Gertrudi proposuit, uti testatur L. Blosius. Cum enim sancta hæc quodam tempore quæreretur, quod cor suum tam alte in Deum librare non posset, quam aut ipsa vellet, aut facere debere sibi videretur; cælitus à Deo edocta fuit, satis Deo esse quod homo sincere & ex animo ardens quoddam eius rei desiderium habere velit; cum exiguum & forte etiam nullum ipse in se sentit. Tam magnum quippe homo coram Deo desiderium habet, quam magnum id habere ipse vellet. Et addit, Deum non minus libenter ac deliciose in corde huiusmodi desiderium habente (desiderium inquam ac voluntatem talis desiderij habendi) commorari, quam aliquis nostrum in vernantissimo ac floridissimo prato. Sublimi tua oratione Deus opus non habet; aliud

aliud præter cor tuum, non querit, hoc vnum spectat, hoc loco operis acceptat. Totum te illi in oratione offer, cor tuū illi præsentat, ac cum tali in ea feruore versari desidera, quo ardentissimi Seraphini coram eo consistunt; & hanc Deus voluntatem pro opere ipso intuebitur ac recipiet. Quocirca ea demum bona, iuxta hanc veritatem, erit deuotio, & optima consideratio, vt scilicet dum in oratione tepidos nos & aridos sentiemus, consideremus, quot serui Dei ea ipsa hora in oratione feruenter agant, forte etiam in lachrymis natantes, atque etiam sanguinem effundentes, imaginemur simul cum illis nos orate; nec cum illis modo, verum etiam cum omnibus Angelis ac spiritibus cælestibus, Deum amando & laudando; nosque ad ea quæ illi agunt referamus, hac ratione supplendo quod ipsi facere non possunt, ex toto corde quin & ore ipso, identidem verba illa Ecclesiæ repetentes, *Cum quibus & nostras voces vt admitti iubens deprecamur, supplicii confessione dicentes, Sanctus, sanctus, sanctus, &c.* quod ipsi dicunt, Domine, idem dico & ego; quod illi agunt, hoc ipsum & ego facere cupio, & quo ipsi modo te laudant & amant, equidem te laudare, benedicere & amare vellem. Interdum quoque nobis vtile erit ad nos ipsos referre, ad id scilicet tempus, quo alias bonam fecisse orationem nobis videbimur, dicentes: Quod tunc temporis volui Domine volo modo; sicut tunc me totum tibi obtuli, ita me offero in præsens, & sicut tunc temporis peccatorum me penitebar & humilitatem, patientiam, & obedientiam desiderabam, sic eam nunc Domine desidero, & à te efflagito.

Ante omnia vero mire fructuosum & vtile exercitium est, opera nostra cum operibus Christi coniungere, & eius, sanctissimæque eiusdem passionis meritis defectus nostros & imperfectiones tam in oratione, quam in reliquis ope-

ribus nostris commissos supplere, orationes nostras Patri æterno in amoris & feruoris, quo Christus ipse alias in terra orauit, & ipsum laudauit, vnione, ieiunia vero in ieiuniorum eius vnione offerendo; eum quoque rogando, nostram vt impatientiam per filij sui patientiam, superbiam per eius humilitatem, nequitiam per eius innocentiam supplere & instaurare dignetur. Hoc exercitium Dominus quibusdam de particularibus amicis suis, vt ait Blossius, alias reuelauit, vt hac ratione opera nostra meritoria faciamus, & aliquem valorem iis addamus, atque infinito meritorum Christi thesauro paupertatem nostram subleuemus.

Hoc exercitium amicis suis Deus reuelat. Lib. 9. Instit. spirit.

CAPVT XX.

Satis nobis ea esse debet oratio, quæ hæctenus proposita est; nec conquerendum expostulandumue, quod ad aliam illam eminentiorem nequeamus pertinere.

Verus humilis, vt ait Albertus Magnus, ad sublimem & eminentem orationis modum, & extraordinarios illos fauores, quos amicis suis interdum Dominus communicare solet, aspirare non audet, imo ne quidem id petere in cor suum admittit. Tam parui namque se facit, vt omni se gratia & spirituali consolatione indignum existimet; atque adeo si qua interdum consolatione eum Dominus visitare dignatur, non nisi summo cum timore eam recipit, has se ratus fauores & consolationes minime promereri, neque eum quem oportet ex iis fructum capere posse. Quocirca, si vere essemus humiles, ea hæctenus descripsimus: imo singularis

li. de adhaerendo Deo. Tutiior oratio ordinata.

Bb 3 cuius

